

Wpływ zmian dostępności drogowej na przemiany demograficzne i społeczno-ekonomiczne na poziomie gminnym w Polsce w latach 2013–2025

Termin: 2026-02-09 - 2029-02-08

Kierownik: [Patryk Duma](#)

Wykonawcy: [Sławomir Goliszek](#), [Piotr Rosik](#)

Instytucja zamawiająca: Narodowe Centrum Nauki

Numer projektu: UMO-2025/57/N/HS4/04310

(projekt PRELUDIUM)

Projekt ma na celu zbadanie, w jaki sposób intensywna rozbudowa infrastruktury drogowej w ostatnich latach wpłynęła na rozwój lokalny w Polsce. W latach 2013–2025 zrealizowano setki inwestycji – autostrad, dróg ekspresowych, mostów, tunelów i obwodnic – które istotnie zmieniły układ powiązań przestrzennych między miastami i regionami. Projekt analizuje, czy poprawa dostępności drogowej przełożyła się na zmiany demograficzne (m.in. migracje, tempo depopulacji, strukturę wieku ludności) oraz społeczno-ekonomiczne (bezrobocie, przedsiębiorczość, dochody gmin, aktywność gospodarczą) na poziomie wszystkich gmin w kraju.

Badanie opiera się na koncepcji dostępności potencjałowej, zgodnie z którą atrakcyjność danego miejsca zależy zarówno od jego „masy” (np. liczby ludności, rynku pracy), jak i kosztu dotarcia do innych obszarów. W projekcie dostępność traktowana jest jako czynnik sprawczy – zmienna, która może wpływać na kierunek i dynamikę lokalnych procesów rozwojowych. Szczególna uwaga poświęcona jest zróżnicowaniu przestrzennemu efektów inwestycji: analizowane jest, czy gminy w odmienny sposób reagują na poprawę dostępności oraz czy efekty te pojawiają się natychmiast, czy z kilkuletnim opóźnieniem.

Projekt łączy dane o ponad tysiącu inwestycji drogowych z lat 2013–2025 z informacjami statystycznymi dotyczącymi wszystkich gmin w Polsce. Wykorzystane zostaną narzędzia analizy sieciowej i systemów informacji geograficznej (GIS) do modelowania zmian dostępności drogowej, a następnie zaawansowane modele ekonometrii przestrzennej do identyfikacji zależności przyczynowo-skutkowych między infrastrukturą transportową a przemianami demograficznymi i gospodarczymi. Podejście to pozwala uwzględnić zarówno zależności między sąsiednimi gminami, jak i efekty opóźnione w czasie.

Wyniki projektu dostarczą pogłębionej wiedzy o rzeczywistym wpływie infrastruktury drogowej na rozwój lokalny i spójność terytorialną Polski. Pozwolą odpowiedzieć na pytanie, czy inwestycje drogowe przyczyniają się do wyrównywania szans rozwojowych, czy też wzmacniają istniejące różnice przestrzenne. Rezultaty badań mogą stanowić istotne wsparcie dla polityki transportowej, regionalnej i planowania przestrzennego.